

Sporočilo za javnost

25. marec 2019

Uspešno prvo leto projekta PoLJUBA

Projekt PoLJUBA, ki se osredotoča predvsem na neposredne ukrepe za izboljšanje stanja naravnega okolja in revitalizacijo kulturne krajine na 133 hektarih površine Ljubljanskega barja, je v svojem prvem letu uspešno dosegel zastavljene cilje, v določenih pogledih pa jih celo presegel. Odkupi zemljišč potekajo v skladu z načrti, izvedene pa so bile tudi številne raziskave vezane na ogrožene vrste, vključene v projekt, ki so podale nadaljnje usmeritve za ciljno usmerjanje projektne aktivnosti.

Večina sredstev je bila namenjena odkupu kritičnih zemljišč, saj je to dokazano najučinkovitejši način za zagotavljanje ustreznega upravljanja, omejevanja intenziviranja kmetijstva ter ustreznega upravljanja z jarki, kar je nujno potrebno za ohranitev izginjajočih avtohtonih vrst. Pri tem je treba poudariti, da ne gre le za ohranjanje navedenih vrst in habitatnih tipov, ampak se z ukrepi posredno vzpostavljajo tudi ugodni življenjski pogoji za ostale vrste, ki jih najdemo na barju.

Krajinski park Ljubljansko barje je uspešno izpeljal **nakupe 66 ha kmetijskih in gozdnih zemljišč**. Izbran je bil izvajalec za košnjo Strajanovega brega, ki je v začetku leta že izvedel košnjo olesenih rastlinskih poganjkov. Tam potekajo tudi meritve nivoja podtalnice s pomočjo analognih piezometrov. Prvo vmesno delno poročilo kaže na manjše nihanje podtalnice kot v letih 2015/16, predvidoma zaradi odstranjene vegetacije v dolini, vendar bo za natančnejše zaključke potrebno počakati do konca meritev v letu 2021.

Izvedli smo nekatere raziskave, ki bodo pomembno vplivale na nadaljnje projektne aktivnosti. Raziskava o pojavljanju **puščavnika** v tem letu ni potrdila prisotnosti te vrste na vzorčnih točkah na Ljubljanskem barju in bo ponovno opravljena v letu 2019. Izvajalec raziskave, Nacionalni inštitut za biologijo, je izdelal pregled primernih območij za odkup habitatnih dreves. V prihodnjih letih je tako načrtovano gojenje in (ponovna) naselitev osebkov v gnezdilnice v bližini primernih dreves.

Za izvedbo okrepitve obstoječe in vzpostavitve nove lokalne populacije **barjanskega okarčka** je bila izvedena raziskava stanja potencialnih izvornih populacij in njihovega habitata, na podlagi katere so bili določeni najustreznejši ukrepi kmetijske prakse za vzpostavljanje in vzdrževanja habitata vrste. Rezultati kažejo, da je obstoječa populacija primerna za odvzem

manjšega števila osebkov za potrebe gojenja. Doselitev bo predvidoma izvedena v dveh ponovitvah, naselitve v laboratoriju vzgojenih bub so predvidene spomladi leta 2020 in 2021.

Na podlagi rezultatov prve faze popisa pojavljanja **koščičnega škratca** na Ljubljanskem barju so bili podani predlogi ukrepov za izboljšanje njegovega habitata na izbranih območjih, ki se v večini primerov nanašajo na čiščenje zarasti jarkov in košnjo brežin, saj gre za vrsto, ki ji ustrezajo odprte vodne površine. Center za kartografijo favne in flore je med aprilom in julijem 2018 v 19 terenskih dneh opravil 257 popisov na vseh znanih nahajališčih, teh je 236, in njihovi bližnji okolici. Koščičnega škratca so zabeležili na 70 mestih.

Z namenom izboljšanja stanja populacije **močvirske sklednice** je bil na območju Krajinskega parka Ljubljansko barje opravljen izlov 11 tujerodnih želv, skupno je predviden izlov vsaj 50ih. Te imajo namreč izredno negativen vpliv na domorodno močvirsko sklednico, saj so zaradi večje telesne velikosti v tekmovanju za vire uspešnejše od nje, so tudi prenašalke bolezni, ki lahko prizadenejo tako močvirsko sklednico kot druge avtohtone vrste.

Pričele so se tudi aktivnosti za izvedbo ukrepov izboljšanja hidroloških pogojev za travnike s prevladujočo stožko na območju **Naravnega rezervata Mali plac**. Izvedbi ukrepa, namenjenega vzpostavitvi ustreznega nivoja vode, sledi spremljanje stanje vegetacije, košnja in odstranjevanje lesne zarasti ter morebitnih invazivnih vrst.

Popis **strašničinega mravljiščarja** je dal vpogled v stanje populacije v letu 2018. Rezultati popisa kažejo na slabo stanje vrste, z zgoščinami populacije le v oddaljenosti 200 m južno od vasi Bevke. Na odkupljenih travnikih se bo tako z namenom izboljšanja in ohranjanja stanja strašničinega mravljiščarja pričela košnja in odstranjevanje lesne zarasti.

V **Naravnem rezervatu Iški morost** je bila izvedena košnja in spravilo ter ročno odstranjevanje krhlike, na območju, kjer je vdiranje najbolj izrazito, pa je bilo slednje treba ponoviti še dvakrat. V sklopu izboljšanja stanja ohranjenosti **kosca** so bile izvedene številne aktivnosti, kot so nabor in pregled podatkov o upravljanju in o pticah, ustrezna košnja površin ter odstranjevanje krhlike, izvedba delavnice o najprimernejših načinih upravljanja z zemljišči, izdelano je bilo tudi poročilo o zasnovi upravljanja z zemljišči v NR Iški Morost. V sodelovanju z različnimi strokovnjaki s področja popisov vegetacije pa so proučili vse možne metodološke pristope in pripravili projektno nalogo za naročilo popisov vegetacije v NR Iški Morost. V letošnjem letu je bilo na tem območju izvedeno ročno odstranjevanje krhlike ter mulčenje travnikov v zgodnejših fazah zaraščanja. V kratkem bodo na območju rezervata namestili mikrozapornice in piezometre, s čimer bo omogočena določena stopnja uravnavanja in spremljanja nivoja talne vode.

O projektu PoLJUBA:

Osrednji cilj projekta PoLJUBA je obnovitev in ohranjanje mokrotnih habitatov na območju Ljubljanskega barja - travnikov s prevladujočo stožko, nižinskih ekstenzivnih gojenih travnikov in bazičnih nizkih barij. Projektne aktivnosti so usmerjene tudi k varstvu ogroženih vrst, ki naseljujejo mokrotne habitate: orhideje Loeselove grezovke, metuljev strašničnega mravljiščarja in barjanskega okarčka, hrošča puščavnika, kačjega pastirja koščičnega škratca, dvoživke hribskega urha, edine slovenske avtohtone sladkovodne želve močvirske sklednice in kosca, travniške ptice selivke, za katero je Ljubljansko barje še do nedavnega predstavljalo najpomembnejše območje gnezdenja v vsej državi.

Partnerji projekta so Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje (JZ KPLB), Zavod RS za varstvo narave (ZRSVN), Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) in Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR).

Štiriletni projekt v skupni vrednosti 4,12 milijona evrov je 80 odstotkov sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, preostalih 20 odstotkov prispeva Republika Slovenija.

Naložbo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.